

A pap meg a kántor

lengyel népmese⁹

Volt egyszer egy faluban egy pap meg egy kántor, és a kántor sírásó is volt egy személyben. Ennek a papnak mindig elveszett mindene. Egyszer egy nagyon szép disznaja is eltűnt. Nem tudta, ki lop el tőle mindent; utána akart járni, ezért azt mondta a gazdaasszonyának:

– Beültetek egy ládába, és kivitetlek a kántorhoz, s azt mondom neki, hogy elutazom veled a rokonaimhoz.

S csakugyan, hívatja a pap a kántort, és így szól hozzá:

– Kedves kántor uram, elutazott a gazdaasszonyom, és én is elutazom; magára bíznom a ládámat, teli drágasággal.

Be is pakolta gazdasszonyát a ládába, tett melléje kolbászt és mindenféle finomságot, s ott állt a láda a kántornál.

A kántor legénye reggel kihajtja a marhát a rétre; a kántorné szel neki kenyeret, de a legény hozzávalót is kér.

– Nem tudok mit adni – mondja a kántorné.

– Hogyne tudna – feleli a legény –, hisz levágták a pap disznáját.

Megszólalt erre a gazdasszony a ládában:

– Megvagy!

A kántorné megijedt, szaladt ijedtében a kántorhoz, és elmesélte a dolgot. A kántor kinyitotta a ládát, megölte a gazdasszonyt, s a szájába dugta a kolbászt, mintha megfulladt volna.

Megérkezik a pap, hazaviteti a ládát: kinyitja, hát ott ül a gazdasszony, szájában a kolbásszal, megfulladva. Dühösen kiáltotta:

– Ej, te szörnyeteg! Annyit ettél, hogy megfulladtál.

A pap bánatában magához hívatta a kántort, elmondta neki a dolgot töviről, hegyire, s kérte, ígért neki fűt-fát, csak temesse el a gazdasszonyt, úgy, hogy senki se tudjon róla. A kántor azt mondta, jól van.

Azután hajnalban beültette a gazdasszonyt az árnyékszékbe. A pap kiment reggel az árnyékszékbe, hát ott ül a gazdasszonya. Megijedt rendesen,

hívta a kántort, hogy temesse el még egyszer, mert följár kísérteni, s ott ül az árnyékszékben; kérte, hányjon rá jó sok földet, s még többet is ígért érte, csak tüntesse el a kántor szem elől.

A kántor pedig megörült, elment, fogta a gazdasszonyt, és kiment vele a temetőbe.

Épp ássa az árkot, hát arra megy a komája, a temetőn át, vállán egy lopott birkával. Mikor látta, hogy valami mozog ottan, megijedt, ledobta a birkát és elmenekült. A kántor meg hazavitte a birkát, s a gazdasszonyt tette a helyére.

Azt mondja a komája a feleségének:

– Gyere, hozzuk haza a birkát, mert ahogy a temetőn át hoztam, valami mozgott a sírok közt, megijedtem, ledobtam a birkát és elmenekültem.

EI is ment, vállára kapta a gazdasszonyt a birka helyett, hazavitte, és így szólt a feleségéhez:

– Főzd meg nekem ebédre!

Azzal elment dolgozni.

A felesége fölment a padlásra a birkáért... Mikor meglátta a gazdasszonyt, úgy megijedt, hogy leesett a padlásról, majd belebetegedett. Szaladt ki az emberéhez a határba, s elmesélt neki mindent. Az megrémült szörnyű mód, nem is dolgozott délután semmit, hanem elment a kántorhoz, s kérlelni kezdte, még egy tehenet is ígért neki, csak temesse el a ténsasszonyt.

Az egyik gazdának meg nagyon szép káposztája volt. Fogta a kántor a gazdasszonyt, felöltöztette, lazsnakot kötött a hátára, kapát nyomott a kezébe, s beültette a káposztásba, mintha káposztát szedne. A gazda kiment éjszaka, látta, hogy valaki szedi a káposztáját, fogott egy karót, és fejbe vágta a gazdasszonyt. Az nyomban elvágódott. Megijedt a gazda, hogy megölte a pap gazdasszonyát; elszaladt a kántorhoz, s egy borjas tehenet ígért neki, csak temesse el a gazdasszonyt, mert ilyen baj esett vele: a káposztáját dézsmálta, ő nem tudta, ki az, és megölte.

Csak akkor temette el végre a kántor a gazdasszonyt, s így meggazdagodott szépen.

Hogyan talált menyasszonyt az egér?

etiópiai mese

Valamikor réges-régen született egy szépséges szép fehér egérfiú. Amikor cseperedni kezdett, csodájára jártak az atyafiai meg az ismerősei: olyan

kedves volt a pofácskája, olyan kecsesek a mozdulatai, olyan patyolatfehér a bundája.

⁹ Az Elcserélt asszonyok című kötetből.

A legjobban persze a szülei gyönyörködtek benne. Még legénysorba se került az egérfiú, már azon tanakodtak:

– Hol találunk hozzá méltó menyasszonyt?

Amikor aztán eljött az ideje, hogy megházasítsák, úgy gondolták a szülei, hogy egyedül a király lakában akadhat olyan hajadon, aki párja lehet a fiúnak.

Akkor, ahogy az szokás volt, kiválasztották a család három legöregebbik emberét, s azok indultak leánykérőbe a királyhoz, hogy a szépséges egérfiúnak párt találjanak. Odaértek a király lakához, megálltak és tanakodtak.

– Mit ácsorogtok a kapu előtt? KerüljeteK beljebb! – hívta őket szívesen a király. Beléptek hát, meghajoltak szépen, és így szóltak:

– A szépséges szép egérfiú küldött bennünket, bizonyosan hallottál már felőle. Patyolatfehér a bundácskája, nincs nála külön az egész világon. Olyan menyasszonyt keresünk neki, aki méltó hozzá. Csak a te házad népe között akadhat ilyen, királyunk, mert égen-földön te vagy a legfenségesebb és leghatalmasabb úr.

Gondolkozott a király, aztán elmosolyodott:

– Jól okoskodtatok. És igazatok van: annak az egérfiúnak méltó menyasszonyt kell találni. De nem jó helyen keresitek. Van az enyémnél hatalmasabb család. A szél családja.

Hát az hogy lehet? – csodálkozott a három öreg egér. – Nem vagy-e te hatalmasabb a szélnél is?

– Nem, azt csak ti gondoljátok. A szél erősebb nálam. Ha felkerekedik, fölveri a port. A por a szemembe csap, és megvakít egy időre. Láthatjátok hát, hogy erősebb nálam.

Az egér kérők összetanakodtak, s arra jutottak, hogy akkor a szél családjában kell keresniük a méltó menyasszonyt.

Hol lakik a szél? – kérdezték.

A király elmosolyodott, megmutatta nekik az utat, s a három öreg egér eliramodott. A szél háza előtt megálltak. Kikiáltott nekik a szél:

– Hát ti mért ácsorogtok a házam előtt?

– Mátkát keresünk az egérnemzetség legdicsebb fiának – felelték az egerek. – Elmentünk a királyhoz, de a király azt mondta, hogy te hatalmasabb vagy, mint ő. Ezért hát úgy határoztunk, hogy a te lányodat kérjük a szépséges szép egérfiúnak.

Meghallgatta őket a szél, eltöprengett, s végül így szólt:

– Jól okoskodtatok, köszönöm nektek a megtiszteltetést. Csakhogy nem én vagyok ám a leghatalmasabb a világon! Amikor teljes erőmből vágtatok, fölkaVaram a port, gyökerestül csavarom ki a fákat, hanem a hegyel nem bírok. Fújok, sűvítek, nekife-szűlök a hegynek, de az meg se moccan. Megbot-lasztja a futásomat, s meg kell hátrálnom előtte. Láthatjátok ebből, hogy a hegy még nálam is erő-sebb.

– Hol lakik a hegy? – kérdezték az egerek.

A szél megmutatta nekik az utat, az egerek meg-köszönték, és útnak eredtek. Odaértek a hegy háza elé, s ott megálltak tanakodni. Kikiáltott nekik a hegy: – Mit ácsorogtok odakinn? KerüljeteK beljebb!

Beléptek az egerek, s a hegy illendő szóval kö-szöntötte őket

– Hozott isten! Hogy s mint édegetek? Kövérek-e a jószágaitok? Egészségesek-e a gyermekeitek?

Az egerek udvariasan válaszoltak, aztán a da-liás egérfiúra terelték a szót, aki számára menyasz-sonyot keresnek. A hegy figyelmesen meghallgatta őket, s amikor elhallgattak, így szólt:

– Való igaz, hogy ilyen kiváló egérfiúhoz az eladó lányok legkülönbike illik. Hanem azt ne az én csalá-domban keressétek! Van egy nemzetség, amely még az enyémnél is hatalmasabb. Szakadatlan fúr-ja-ássa alapjaimat. Keresztül-kasul lyuggatja teste-met, s végül porrá omlaszt engem. Ez a nemzetség a leghatalmasabb.

– Ha még veled is elbánik, hatalmas hegy, akkor csakugyan a leghatalmasabb lehet – bólintottak rá az egerek. – És merre találjuk meg azt a nemzetsé-get?

A hegy megmutatta nekik az utat. Elindultak az egerek, s hamarosan egy lyukhoz értek. Egérlyuk volt.

– Hát ti mit ácsorogtok odakinn? – dugta ki a fe-jét a lyukból egy egéraszonyság, és beljebb tessé-kelte őket.

Elmondták az egerek neki is, miben járnak. Meg-hallgatta őket az egéraszonyság, aztán ünnepélye-sen így szólt:

– Nem kell tovább keresnetek, jó helyen jártok. Nem lelhetek sehol külön menyasszonyt, mint az én hajadon lányom. Milyen szerencse, hogy két ilyen kiváló család egyesülhet! – Így találtak méltó menyasszonyt a szépséges szép egérfiúnak.